

KVINNORS FÖRETAGANDE I SÖDRA SMÅLAND

Växtkraft

DOKUMENTATION FRÅN KONFERENSEN
FORSKNING, FÖRETAGANDE OCH PRAKTIK
DEN 6 DEC 2012, VÄXJÖ

Rädda världen
och tjäna pengar

Resurscentrum
som brobyggare

Säg som
det är!

REGIONFÖRBUNDET SÖDRA SMÅLAND

RESURSCENTRUM
FÖR JÄMSTÄLLD TILLVÄXT

Året som gått!

Resurscentra för kvinnor är ett nationellt program med syftet att synliggöra kvinnors villkor och ökar kvinnors delaktighet inom regional tillväxt. Den 6 december 2012 hade resurscentra spridningskonferens i Växjö om arbetet i Kronobergs län.

– När vi pratar om forskning, företagande och praktik så handlar det alltid om utveckling. Jag hoppas att ni får med er något från dagen in i framtiden, sade Carina Adolfsson Elgestam, riksdagsledamot (s) och även ordförande för Winnet Kronoberg, när hon hälsade deltagarna välkomna.

Förutom ideella föreningen Winnet Kronoberg finns även Resurscentrum södra Småland som jobbar som resurscentrum i Kronobergs län.

Det är Regionförbundet södra Småland som sedan hösten 2011 driver resurscentraverksamhet med fokus på jämställdhet i regional utveckling. Centrat har under 2011-2012 varit inriktat på området entreprenörskap och innovativa miljöer och genomfört många olika aktiviteter under perioden. Bland annat har Resurscentrum södra Småland genomfört en kampanj om bilden av en företagare i Kronobergs län.

– Vi har också spridit kunskap med exempelvis statistik och kartläggningar samt genomfört tre större konferenser, arrangerat rådgivarcaféer och tagit initiativ till forskning, berättade Erica Lindberg, Resurscentrum södra Småland.

Även Winnet Kronoberg har jobbat med olika kartläggningar och aktiviteter.

– Men det finns mycket kvar att göra. Det finns flera exempel på att jämställdhetsarbetet egentligen inte har kommit så långt, sade Ulla-Britt Holmberg, Winnet Kronoberg.

Frågorna har hög prioritet från nationellt håll. Regeringen har tagit fram en nationell handlingsplan för jämställd regional tillväxt. Framtagande av en regional motsvarighet pågår. Både Winnet och Resurscentrum södra Småland kommer forstätta att arbeta för en jämställd regional tillväxt.

Per Granqvist

Konsten att förena hållbarhet och lönsamhet

Kan man tjäna pengar på att rädda världen? Vad är CSR och hur gör man det till en del av företagets strategi? Per Granqvist, skribent, talare och författare, redde ut begreppen.

CSR betyder Corporate Social Responsibility, men idag pratar man mer om sustainability/hållbarhet, eftersom det är mer förstäligt.

– Hållbarhet kommer att förändra näringslivet mer de närmaste tio åren än vad Internet har förändrat näringslivet de senaste tio åren.

– Ordet "ekonomi" betyder att hushålla med resurser, inte bara ekonomiska. Företag värderas idag utifrån sin hållbarhet, ekonomisk, ekologisk och social, menade Per Granqvist.

Han anser att vi svenskar brukar slå oss för bröstet och berätta att vi har svensk standard, arbetsmiljöregler och är fredliga.

– Men är vi så mycket bättre än andra? Måste man göra saker av rätt skäl? Räcker det inte med att det blir en bra effekt?

Per ger flera exempel på företag som har tänkt igenom sin tillverkningsprocess utifrån ett hållbart perspektiv. Det kan handla om allt från att se över transporter och energianvändning till produktutveckling. Han konkretiserar genom att visa det första fotografiet på jorden från rymden 1972.

– Miljörörelsen var på frammarsch. När man förstår att resurserna är ändliga så går råvarupriserna upp. Att använda slut på resurserna är inte hållbart. Hur man använder råvaror handlar rätt mycket om bondförnuft.

Ytterligare ett sätt att tänka hållbart är att använda personalen som en värdefull resurs.

– Hur kan vi, på riktigt, använda våra anställda som resurs? Mångfald handlar om att ta vara på det människor kan. När Lindex, med en majoritet kvinnor som kunder och anställda, bara har män i ledningen tar de inte tillvara på sina resurser. Det är riktigt j-la dumt, avslutade Per Granqvist.

PROGRAM TORSDAG 6 DECEMBER

Året som gått
Erica Lindberg, Resurscentrum södra Småland/
Regionförbundet södra Småland och Ulla-Britt
Holmberg, Winnet Kronoberg

Konsten att förena hållbarhet och lönsamhet
Per Granqvist, skribent, talare och författare

Män är bäst. Om jämställdhet, traditioner...
Magdalena In de Betou, skådespelerska och författare

Jämställd industri – en utopi?
Emmanuelle Sylvain, författare

Högskoleutbildade – vem blir företagare?
Caroline Berggren, Göteborgs universitet

Att se affärsmöjlighet i det andra trampar på
Eva Valente, Svenska Trasmattor

Att praktiskt arbeta med mångfaldscertifiering
Malin Olsson, projektledare, Mångfaldscertifiering
Kronoberg

**Entreprenörskap mellan välfärdssystem och
en föränderlig arbetsmarknad**
Rickard Ulmestig, Linnéuniversitetet

**Resurscentrum som en brobyggare
mellan samhällets sektorer**
Erik Rosell, Linnéuniversitetet

Bilder av kvinnors företagande i Kronobergs län
Charlotte Silander, Linnéuniversitetet

Vad påverkar andelen kvinnor med företag i Småland
Christer Foghagen, Linnéuniversitetet

Entreprenör och företagare i livsmedelsbranschen
Torbjörn Blom, Malmö högskola

Utställning
Ungdomar som driver företag inom Ung Företagsamhet
och kvinnor med företag

Forskning, företagande och praktik

På fyra valbara pass fick deltagarna på spridningskonferensen ta del av resultat från studier och kartläggningar som har genomförts med stöd av resurscentra under senaste året. Dessutom lyssna till företagare, och ta del av praktiska exempel på projekt som drivs för att främja jämställdhet.

Jämställd industri – en utopi?

Hur kan du skapa ökade möjligheter för fler personer att göra branschöverskridande yrkesval och bidra till att fler kvinnor kan göra karriär inom industrin? **Emmanuelle Sylvain** är författare till "Kvinnor, män och maskiner" samt projektledare för "Jämställd industri".

– Verkstadsbranschen är den minst jämställda – både verkstadsgolven och bolagens styrelser domineras av män. Ett vanligt argument är att det saknas intresserade kvinnor. Men egentligen handlar det om att kvinnor väljs bort.

För att förbättra kunskapen om verkstadsindustrin har ett antal intervjuer genomförts, bland annat i Kronobergs län.

Arbeta med mångfaldscertifiering

Malin Olsson är projektledare för Mångfaldscertifiering Kronoberg. Hon berättade att idén till projektet väcktes för cirka tre år sedan av representanter från dem som idag är projektets samverkanspartners. De såg att offentliga och privata aktörer kunde vinna på att arbeta med mångfald, men att de saknade rätt verktyg och kunskaper.

– Mångfald tar tillvara på allas rättigheter och möjligheter och motverkar risken för diskriminering på arbetsplatsen. Med ett aktivt mångfaldstränk blir människors olikheter en tillgång.

Certifieringen är ett sätt att få igång ett mångfaldsarbete. Processen innehåller en rapport som dokumenterar och analyserar kartläggningen. Dessutom finns möjlighet till skräddarsydda utbildningar och processtöd.

Vilka högskoleutbildade blir företagare?

Caroline Berggren, forskare vid Göteborgs universitet, har undersökt i vilken utsträckning kvinnor och män som har studerat på högskolan startar eget företag. Det visar sig att de som studerat konst samt lant- och skogsbruk i störst utsträckning startar eget företag, därefter kommer de som studerat humaniora och religion.

– Det är alltså inte de grupper som man vanligtvis förknippar med eget företagande som startar företag i störst utsträckning, menade Caroline Berggren.

Viljan att starta eget påverkas av föräldrarnas utbildningsnivå och graden av entreprenörskap. Män som är egenföretagare har en inkomst som ungefär motsvarar genomsnittet för anställda (ca 24 000 kr i månaden), medan kvinnor har en betydligt lägre inkomst (ca 15 000 kr).

Entreprenör i livsmedelsbranschen

Torbjörn Blom, Malmö högskola, presenterar en studie om villkor för företagare och entreprenörer i Kronoberg med särskilt fokus på gröna näringar/livsmedel.

Dokumentanalysen visar ex. att genus- och jämställdhetsperspektivet saknas eller kommenteras bristfälligt. Livsmedelsbranschen betraktas inte som en potentiell framtidsbransch. Istället ses kärnverksamheter inom skog och verkstadsindustri som strategiska områden att vidareutveckla.

Även en enkät och intervjuer har genomförts.

En affärsmöjlighet som andra trampar på

Danskan **Eva Valente**, från Svenska Trasmattor, berättade om hur hon idag tar tillvara en svensk kulturskatt och marknadsför den till en internationell marknad.

– Trasmattor är kvinnokraft och kulturarv. Vissa unika mattor samlar jag på och visar upp på utställningar, berättade Eva Valente.

När flyttlasset gick från Köpenhamn till byn Lädja norr om Växjö 2008 var det omöjligt för Eva att hitta jobb och språket var svårt. Därför började hon fundera på att starta eget. Med stöd av Almi tog hon steget och bildade sitt bolag 2011.

– I år säljer jag hundratals mattor via min hemsida, min sommaröppna butik och olika återförsäljare i världen. Nu har jag för mycket att göra – och det är fantastiskt.

Entreprenörskap mellan välfärdssystem och en föränderlig arbetsmarknad

Rickard Ulmestig, Linnéuniversitetet, presenterade hur självanställda kvinnor hanterar sjukdom, ålderdom, föräldraskap och arbetsbrist. Enligt undersökningen är föräldraförsäkringen väl anpassad för egna företag. Sjukförsäkring, pension och arbetslöshet är sämre, vilket kan bero på att de är äldre system. De åtta företagare Richard har intervjuat arbetar mycket och är nöjda med det.

– Att vara anställd skulle innebära mindre arbetstid och mer trygghet, men de är nöjda för att de har kontroll, frihet och står på egna ben. De får lön för mödan och har relativt hög status. De drömmer om att lyckas. Riskerna är en del av att vara företagare, det visar att man är beredd att satsa, sammanfattade Richard Ulmestig.

Vad påverkar andelen kvinnor med företag?

Kronobergs och Jönköpings län placerar sig sist i Sverige då det gäller andelen kvinnor med företag. **Christer Foghagen** med fler vid Linnéuniversitetet planerar en studie om vad som påverkar detta förhållande. En liknande studie på Öland visade att många kvinnor startat företag för att de inte hade något alternativ.

– De var bundna till platsen socialt och det fanns inga jobb. Man vill inte flytta utan istället vara med och utveckla platsen man lever på, sade Christer Foghagen. Nu vill vi studera Småland och titta på platsens och de lokala genuskontraktens betydelse för kvinnors företagande. Vi tror inte att vi är fördomsfulla, men vissa sysslor anses ändå manliga eller kvinnliga i våra föreställningar.

Kvinnors företagande – möjligheter och hinder

Charlotte Silander, Linnéuniversitetet, presenterade en studie om de offentliga utvecklingsmedlens användning. I en pilotstudie har tolv tillväxtaktörer intervjuats och tio företagarkvinnor ska intervjuas. I svaren återkommer ett par teman, bland annat att det här är en traditionell region, med liten tjänstesektor och en könsuppdelad arbetsmarknad.

Det finns också en rädsla för att unga högutbildade kvinnor ska lämna regionen. Aktörerna anser att länet befinner sig i vaggstadiet när det gäller jämställdhet och att jämställt företagande bör kopplas till tillväxt.

– Alla tror att en satsning på kvinnors företagande kan ge mer tillväxt. Det finns också en medvetenhet om att kvinnor startar företag på andra sätt. Det är när man vill växa eller göra nyinvesteringar som man kan få del av utvecklingsmedel, säger Charlotte Silander.

Skosnören och jordfelsbrytare

Under konferensen kunde deltagarna passa på att mingla och handla. Ungdomar med UF-företag och kvinnor med företag presenterade sig och sina produkter i en utställning.

Anna Carlsson, Elin Gustafsson, Alisia Sjöblom och Ester Lundberg säljer elastiska skosnören i Ung företagsamhet (UF) företaget TipTop.

– Använder du våra skosnören slipper du knyta. Det är bra för barn och personer som har ont i ryggen, menade Anna Carlsson.

Utställningen var det första försäljningstillfället för de unga entreprenörerna och försäljningen gick över förväntan.

– Vi har redan sålt slut på den korta längden för barnskor, sa Elin Gustafsson.

Alla fyra tycker att det är roligt att driva företag.

– Det är tidskrävande, men absolut värt det, sade Ester Lundberg.

Tråkigast är att göra affärsplan och annat pappersarbete. Men alla fyra kan ändå tänka sig att starta företag i framtiden.

– UF-företaget har gjort att vi har fått insikt om hur det fungerar och kommer att våga. Det är inte så svårt, avslutade Alisia Sjöblom.

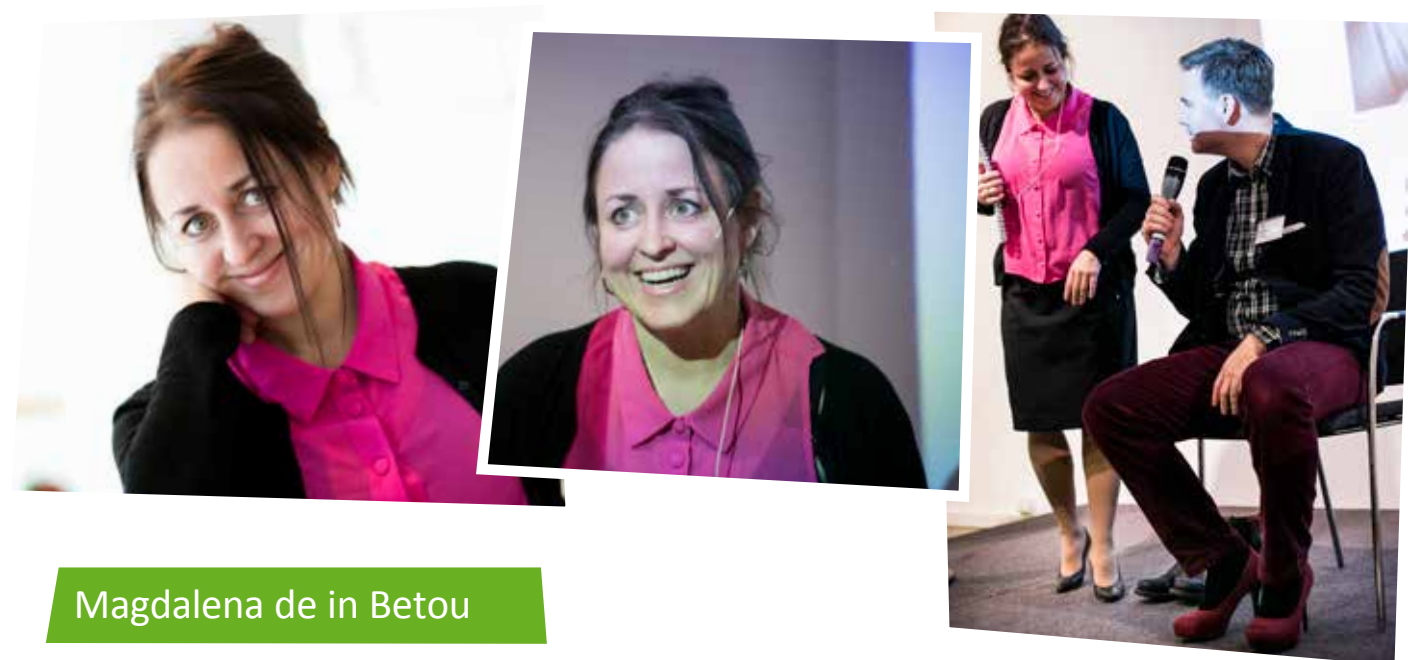
En jordfelsbrytare och lite solskydd

Willemo Carlsson, Carlssons konsultbyrå och ambassadör för kvinnors företagare, var en av de kvinnor med företag som också var på plats. Som ambassadör föreläser Willemo Carlsson om vad du behöver för att starta företag.

– Jag brukar säga att du behöver ett paraply. Var förberedd på problem och räkna med en regnskur när du minst anar det. Och ta det inte personligt, men en inre jordfelsbrytare ger dig en inre moral, så att du inte faller för frestelser utan jobbar med vita affärer. Dessutom är ett solskydd bra när framgångarna kommer. Var cool, bränn inte alla pengar, utan spara!

Willemo Carlsson ser som sin uppgift att hjälpa människor till en god nattsömn.

– Jag tar reda på vad som stör nattsömnen. En del behöver hjälp med matsmältningen, en del har oro för sin ekonomi och många har en stor rädsla för att tala inför människor.

Magdalena de in Betou

Vi måste säga som det är. Och sluta låtsas!

Magdalena In de Betou är skådespelerska, författare och pokerspelare. Hon menade att jämställdhet handlar om demokrati och mänskliga rättigheter. Att vi ska dela på makten med samma rättigheter och skyldigheter. Med sin vassa ironi ville hon provocera och väcka åhörarna.

Magdalena började med att hon skulle berätta om sig själv, men berättade istället snarare om sin man. Han som alltid kör bilen och behöver egen tid efter jobbet och på semestern.

– Jag vill göra Lars glad, sade hon ironiskt. Då blir jag glad. Vad skulle min man bli om jag hade den största bilen och den dyraste och finaste datorn hemma? Den bilden gillar inte jag. Kvinnor vill ha en viktig man. Om en man blir arbetslös är det faktiskt en större risk att de blir lämnade av sin fru.

Hon fortsatte att redogöra för två aktuella undersökningar. Den ena visar att gifta män är lyckligare än ogifta män. Men för kvinnor är det tvärtom. Den andra visar att när män blir sjuka är det mindre risk att de råkar ut för skilsmässa än för de kvinnor som blir sjuka.

– Det är lättare om vi låtsas att vi är likadana och tjänar

lika mycket. Det blir trevligare om vi leker att vi är jämställda. Det blir jobbigt annars.

Magdalena menade att om man inte säger som det är blir det extremt svårt att skapa förändring. När hon blev pokerproffs och var stolt för det, blev hon nätmobbad i flera år.

– Det hade passat bättre om jag som kvinna varit blygsam.

Media förstärker bilden. I snitt kommer kvinnor till tals 30 procent av tiden och män 70 procent. Så ser det ut i det offentliga rummet i hela Europa.

– Barnen vänjer sig vid detta. De tycker att förhållandet är lagom. TV-serier och filmer om män drar in mer pengar. Män vill se filmer om män och för kvinnor spelar det ingen roll om huvudrollsinnehavaren är man eller kvinna. Om man säger något om hur det ser ut så kanske det kan upplevas som att du är en tjej som äter punkkolor till frukost och har hår under armarna. Och då kanske du inte får ett jobb, sa Magdalena med glimt i ögat.

I slutet på föreläsningen fick regiondirektör Peter Hogla komma upp på scenen. Han fick gå runt i ett par höglackade skor och samtidigt presentera sig själv och regionförbundet. Magdalena ville illustrera att det inte alltid är så lätt att uppfattas som seriös och trovärdig i höglackat. Både hon och publiken tyckte dock att Peter klarade utmaningen väldigt bra.

Erik Rosell

Resurscentrum som en brobyggare

Erik Rosell, Linnéuniversitetet, har följt arbetet vid Resurscentrum södra Småland under 2012.

– Resurscentrum södra Småland, genom sin sin koppling till regionförbundet, är en aktör som har legitimitet och därmed goda förutsättningar att bjudas in på relevanta arenor. Det framstår som en styrka som kan användas på ett konstruktivt sätt.

– Resurscentrum har dessutom, förmåga att själv skapa mötesarenor för centrala aktörer inom det regionala tillväxtarbetet, hävdade Erik Rosell.

Men det finns utmaningar i det fortsatta arbetet som är kopplade till Resurscentrums organisatoriska tillhörighet.

Några utmaningar är att bygga socialt kapital, att vara en kritisk röst och samtidigt vara en del av strukturen och att vara en brobyggare.

Det är utmaningar som Regionförbundet södra Småland kommer att ta med sig i det framtida arbetet med Resurscentrum.

FÖR MER INFORMATION KONTAKTA:

Erica Lindberg, verksamhetsledare Resurscentrum, Regionförbundet södra Småland

MAIL: erica.lindberg@rfss.se eller info@rfss.se

WEBB: www.rfss.se/Naringsliv/Resurscentrum-sodra-Smaland

**TILLVÄXT
VERKET**

WINNET
KRONBERG

REGIONFÖRBUNDET
SÖDRA SMÅLAND